

Zápis z 11. jednání Výboru pro udržitelnou energetiku RVUR

úterý 19. 1. 2016, od 15:00-20:00, Úřad vlády, nábr. Edvarda Beneše 4, Praha 1, sál 047

Přítomní: Jiří Bendl, Jiří Beranovský, Filip Černocho, Josef Fiřt, Jiří Gavor, Ivo Hlaváč, Štěpán Chalupa, Petr Kalaš, Martin Kloz, Jaroslav Knápek, Aleš Laciok, Martin Mikeska, Antonín Panák, Irena Plocková, Jan Rovenský, Jana Simonová, Edvard Sequens, Jiří Spitz, Miroslav Šafařík, Milan Ščasný, Radim Šrám, Václav Trejbal, Vladimír Vlk.

Omluveni: Václav Bartuška, Ivan Beneš, Vladislav Bízek, Jana Cicmanová, Dana Drábová, Pavel Dudek, František Hrdlička, Jiří Karásek, Jaroslav Klusák, Jiří Koželouh, Jiří Krátký, Jan Motlík, Vladimír Špidla, Václav Zemek.

Průběh jednání:

Předseda Petr Kalaš poděkoval za stávající práci a popřál do nového roku nadále dělné prostředí výboru. Podal informaci o **historické dohodě ke změnám Klimatu v Paříži**, kde se účastnily všechny země a deklarovaly své závazky ke snižování emisí skleníkových plynů, i když v předloženém rozsahu zatím nestačí k naplnění cílů na ochranu klimatu. Pařížská dohoda proto zavazuje všechny země k pravidelné aktualizaci svých závazků, které bude upravovat i ČR. EU hrála celkově důstojnou a vůdčí roli a při ochraně životního prostředí i ochraně klimatu došlo k naprosté shodě. Dalších 100 miliard EUR bude potřeba do rozpočtu na pomoc zemím v ochraně klimatu. Na dalších jednáních bude pozván zástupce MŽP, aby podrobně informoval o výstupech z Paříže. ČR se formuje jako aktivní hráč, připravuje antifosilní zákon. Podrobné aktuální informace jsou na MŽP.

Tajemník Jiří Bendl informoval o **Fóru pro Udržitelný rozvoj**, které proběhlo v Lichtenštejnském paláci za účasti ministra zahraničí Lubomíra Zaorálka, zástupce Rakouska Georga Reberniga ředitele rakouského Spolkového úřadu pro životní prostředí, řady významných osobností a při aktivním zapojení 250 účastníků. Fórum se konalo v době přijetí významných milníků globálního rozvoje – nového rozvojového rámce OSN Agendy 2030 a klimatické dohody. Fórum reflektovalo globální rámec, ve kterém probíhá formulace dlouhodobých priorit rozvoje České republiky v rámci aktualizace Strategického rámce udržitelného rozvoje z roku 2010, a zároveň prohloubilo diskusi o těchto prioritách s odbornou a zainteresovanou veřejností. Na Fóru bylo podpořeno mimo jiné zohledňovat environmentální hlediska i tam, kde zatím nebyla uvažována, více podpořit prevenci zdraví z hlediska zdravotně rizikových látek (PAU, mikročástic PM), zvyšovat tak úsilí ke zlepšení kvality života, důsledněji započítávat externí škody do cen, věnovat se více ochraně klimatu a poděkoval členům výboru za jejich aktivní účast. Předseda vyjádřil že, Fórum je výkladní skříní výborů včetně našeho. Příspěvky se vydařily i setkání členů výborů RVUR v závěrečné

části Fóra. Do příštího Fóra bude aktualizace Strategického rámce udržitelného rozvoje dokončena pro další diskusi. Otevírá se i spolupráce s Rakouskem v oblasti udržitelného rozvoje.

1) Pracovní skupina Energetická efektivnost (Irena Plocková a spolupracovníci)

Vedoucí skupiny Irena Plocková informovala o jednání k energetickým úsporám ze zasedání RVUR, které dalo důraz na význam a aktuálnost problematiky energetických úspor. Vyzvala ke spolupráci na aktualizaci a přípravě souvisejících dokumentů (k rekonstrukci veřejných budov, aktualizaci národního akčního plánu). Podrobně představila Informaci k návrhu **aktualizace Národního akčního plánu energetické účinnosti ČR** (příloha).

Proběhla diskuse k nově navrhovaným opatřením k energetickým úsporám:

Došlo ke změně konečného cíle o navýšení o 3 PJ, než dle původní metodiky. Energetické audity jsou zjednodušené (energie, ekologie, ekonomika). Zatím je alokováno na propagaci a poradenství relativně málo (1 milion Kč), což neumožňuje celoplošné zavádění úspor. I historické budovy mohou dosáhnout vysokého energetického standardu a energetický efekt by měl být nadřazen ekonomickému. Je třeba podpořit moderní zavádění kombinované výroby elektřiny a tepla. Je třeba prověřit splnitelnost cíle po oborech a finanční zajištění napříč sektory a v souladu s plánem pro OZE. Odpověď Evropské komisi k plnění úspor je v přípravě na Ministerstvu zahraničních věcí.

V rozporu s politikou státu je snaha snižovat poplatky za emise znečišťujících látek, což se připravuje.

2) Pracovní skupina Obnovitelné zdroje energie (OZE) (Štěpán Chalupa a spol.)

Vyskytuje se potřeba zadávání analýz k rychle se vyvíjejícím OZE. Bude provedena analýza veškerých OZE a předkládány postupně výboru doporučení z hlediska podpory jejich rozvoje.

Je třeba v úpravě zákona o podporovaných energetických zdrojích zmenšit administrativní náročnost pro **větrnou** energetiku.

Dále se bude pracovní skupina snažit napomoci **energetice na místní úrovni**, kdy zatím nejsme tak rozvinuti jako v zahraničí, kdy jsou OZE často ve vlastnictví místních občanů a místních firem.

Budou identifikovány **požadavky pro OZE z Pařížské konference**, připravena doporučení, analýza integrace OZE do energetického systému včetně analýzy nákladů, potenciál ASEK, srovnání externalit v rámci energetického mixu.

3) Problematika Energetického regulačního úřadu (ERU)

Regulační úřad se zdráhal vypsát v loňském roce podporu OZE, což způsobilo značně nestabilní prostředí pro rozvoj v této oblasti. Plánování restriktivních kroků vedlo k dalšímu odlivu investorů z oboru. Na konci minulého roku byly i stávající investoři znejistěni a až na úplném konci roku došlo k řešení situace. Je potřeba větší předvídatelnosti zákroků státu i ERU. Došlo tak k **destabilizaci investičního prostředí v ČR a zhoršenému ratingu ke státnímu dluhu, znejistění bank a investorů.**

Národní akční plán na podporu výroby elektřiny z OZE (2011 – 2020) měl jasné stanovené parametry výroby z OZE pro každý rok, avšak nikdo neprotestoval, že se podnikají kroky proti plnění tohoto plánu, který je zároveň sledován Evropskou komisí.

Neanalyzuje se dostatečně, jaká bude spotřeba elektřiny v roce 2020. Např. při zvýšení celkové spotřeby elektřiny je třeba včas reagovat rozvojem OZE. **I po zásahu ERU koncem roku 2015 stále není jistota k dalšímu pozitivnímu vývoji a stabilitě prostředí.** Notifikace je zdoluhavá a probíhá i 1,5 roku. V současné době je stále problémové prostředí. Analýzy jsou, ale **je potřeba dotáhnout pevnost přístupu státu.** ČR byla dlouhodobě pro rozvoj OZE stabilní a příznivá, ale během krátké poslední doby došlo k výraznému zhoršení. Je to špatný signál pro banky i investory, podnikání i inovace. MPO se nakonec v krizových chvílích projevilo pozitivně v posuzování podpory a cenového rozhodnutí (pokud není podpora neslučitelná, tak má být vyplácena). Cíl OZE lze plnit i snižováním celkové spotřeby. Oba trendy jsou žádoucí, jak rozvoj OZE, tak energetické úspory.

Závěr:

Bude připraven textový návrh stanoviska směrem k vládě, aby se neopakovala situace ze strany ERU s destabilizací investorských jistot a prostředí OZE, kterou připraví pracovní skupina pro OZE (Tomáš Chalupa a kol.).

4) Pozice ČEZ k otázce EED, EU ETS a rozvoji decentrální energetiky (Ivo Hlaváč)

Informoval o skupině ČEZ, pozici k antifosilnímu zákonu, k aktivitám pro obnovitelné zdroje energie, obchodování s CO₂ a další (*presentace zatím nedodána*).

Je zřejmé, že porostou OZE, jsou to největší investiční příležitosti. Je třeba přinášet do OZE elementární pravidla, zákaznická poptávka roste, před dvěma lety byla vytvořena nová strategie, nové produkty a služby, **ČEZ usiluje být vůdčí i v chytrých měřeních, chytrých sítí a aby do 10kW byly připojitelní drobní výrobci v reálném čase.**

Je třeba reagovat na klimatické cíle. Pokud nebude brutální reforma v obchodování s CO₂, pak je minimální naděje na zvýšení ceny uhlíku.

CO₂ úspory díky OZE vytváří převis povolenek, které je potřeba stahovat z trhu. Nelze očekávat vybuzení strukturálních změn, díky nízké ceně povolenky, kdy se bohužel udrží i staré uhelné elektrárny. V roce 2013 až 37 milionů tun ušetřily OZE z celkového požadavku

47 milionů t CO₂. Antifosilní zákon a energetická efektivnost vytváří pochybnost ke splnění cílů vlivem nedostatečného nastavení, **kdy je třeba doplnit alternativní programy**. Státní správa je ochotná např. MPO, ale na MMR není zatím vhodný partner. Je určitá míra nekoordinace projektů NNO a Národního centra energetických úspor s cílením do krajů, obcí, kde leží značné úspory.

OZE mají charakter decentrální výroby. **ČEZ je příznivcem OZE. U mikrozdrojů je třeba doladit podmínky ze strany ERU.**

Diskuse:

Přechod ČEZ k nové moderní energetice je slibný, programy běží a jsou i finančně zajištěny. ČEZ změnil nadějně svoji pozici. Změna přístupu ČEZ může pomoci rozvoji oboru OZE. **Internalizace externalit do cen energie je pro obnovitelné zdroje zásadním přínosem pro jejich konkurenceschopnost.**

Připravovaná nová tarifní struktura (ERU), sankce za překročení jsou problematické, nikdo neví technickou možností překročení, je vyšší zájem, u maloodběratelů motivovat k nižší spotřebě a k úsporám.

Je vítán obrat v přístupu ČEZ k OZE a úsporám. Zůstává otázka k portfoliu konvenčních zdrojů a ekologizace uhelných zdrojů. Zatím není plán odstavovaných uhelných zdrojů. Budoucnost lignitového portfolia je omezená. Je třeba se připravit na doprovovování uhelného portfolia.

Je krajně nevyužita energetická kapacita střech. Je potřeba usnadnit systém výkupu pro takového výrobce. Řeší se přetoky elektřiny.

Uhlíková daň je v několika státech, VB, severské země, Dánsko, Švédsko, má různý design a je na všechna paliva podle závažnosti.

Výbor se bude zabývat i diskusí k tarifům elektřiny, které předkládá ERU.

Je očekáván velký rozvoj elektromobility, který by výrazně vyřešil neudržitelnou zdravotní zátěž obyvatel a velké externí škody z emisí z dieselových a benzinových motorů.

Tajemník informoval o velmi nadějném vývoji bateriového článku (Brněnská technika), kdy výrobní cena je poloviční a zároveň je 5x větší kapacita článku. Toto by znamenalo převrat ve skladování elektřiny i v rozvoji elektromobility a mohlo by se stát novým milníkem lidstva. Vznikla tak pro Česko výjimečná situace a příležitost, kdy při rychlém a správném rozvoji nové technologie a masivní výrobě by se dlouho očekávaný klíčový prvek rozvoje elektromobility i energetiky mohl stát tahounem českého průmyslu i exportu a vyzval ČEZ jako státní podnik, aby se ujal a prověřil neobvyklou příležitost.

Připravuje se páteční dobíjecí síť. Investice v řádu miliard. V roce 2020 bude téma elektromobility již důležité. Je důležité snížení spotřební daně pro nákup elektromobilů, když nejsou emisně škodlivé automobily zatíženy daní za externí škody z provozu.

5) Návrh Surovinové politiky ČR v oblasti nerostných surovin a jejich zdrojů (Martin Kloz) a doporučení VUE na převedení uhlí pod zastavěným územím obcí a jejich ochrannými pilíři do nebilančních zásob (Martin Mikeska, Jan Rovenský) (příloha)

Byl diskutován vývoji meziresortního připomínkového řízení k Surovinové politice, vypořádání připomínek a nejasným výkladům ohledně zachování přístupu k dolu ČSA, k variantě, která nebyla schválena.

Podrobně byl diskutován návrh doporučit převod ložisek v zastavěném území do nebilančních ložisek a návrh převodu i ÚSES s nadregionálními prvky. Odůvodnění v příloze. Převedení do nebilančních zásob, i pro účely, aby bylo uhlí v budoucnu pro jiné lepší využití.

Bude vytvořena pracovní skupina, která se bude věnovat i v rámci SEA Surovinové politice.

6) Zapojení výboru do aktualizace SRUR „ČR 2030“ a plán práce

Členové výboru budou elektronicky požádáni o spolupráci na tvorbě strategického dokumentu ČR 2030.

Návrh plánu práce (příloha).

7) Různé

Je potřeba opět nastartovat podporu Obnovitelným zdrojům energie. Je potřeba analyzovat, které cíle a nástroje nefungují a co nabízí národní akční plán, jelikož rok 2020 se blíží.

Pokud je zmocněnec pro jadernou energetiku, měl by být i zmocněnec pro OZE i energetické úspory.

Výbor by měl vstoupit do konzultačního procesu k novým tarifům elektřiny. Je dobré analyzovat dopad i na všechny i malé OZE.

Na příští jednání bude pozván Phillip Fink (FES) z Německa.

Zapsal: RNDr. Jiří Bendl, CSc. – tajemník výboru